

בית משפט השלום בבת ים

תאד"מ 21-08-47089 סולטן נ' קו - עיתונות דתית בע"מ

תיק חיצוני:

י"ט אייר תשפ"ג
10.5.2023

בפני כבוד השופטת רונית אופיר

אריק סולטן
ע"י ב"כ עוה"ד יוסי אפל

נגד

קו - עיתונות דתית בע"מ ח.פ. 512079492
ע"י ב"כ עוה"ד ליבנה קציר

הנתבעת:

פסק דין

לפני תביעה כספית ע"ס 40,000 ₪ בגין הפרת זכויות יוצרים.

רקע ועובדות רלוונטיות:

1. התובע, מר אריק סולטן (להלן: "התובע" או "סולטן") הוא צלם מקצועי המתמחה, בין היתר, בצילומי פורטרטים, צילום מגזיני, צילום תיעודי וצילום עיתונות. בהתאם להזמנת מערכת עיתון "מקור ראשון", צילם התובע את תמונתו של מר איליה דבורקין (להלן: "דבורקין"). תמונתו של דבורקין פורסמה ביום 12.6.2020 בגיליון "דיוקן" כחלק מראיון שנערך עמו (להלן: "התמונה", צורפה כנספח 1 לכתב התביעה).
2. הנתבעת, קו – עיתונות דתית בע"מ (להלן: "הנתבעת" או "קו עיתונות") היא חברת חדשות אקטואליה ותוכן, המפעילה רשת מקומונים לציבור הדתי – חרדי וכן מספר אתרי אינטרנט.
3. בחודש פברואר 2021 במסגרת כתבה אודות דבורקין התפרסמה התמונה באתר האינטרנט של הנתבעת. התמונה פורסמה מבלי שהנתבעת פנתה קודם לתובע לשם קבלת היתר לפרסום התמונה וללא ציון שמו כיוצר.
4. על כן הוגשה תביעה זו, לפיצוי התובע בגין הפרת זכויות היוצרים שלו בתמונה.

בית משפט השלום בבתי ים

תאד"מ 21-08-47089 סולטן נ' קו - עיתונות דתית בע"מ

תיק חיצוני:

טענות התובע:

5. לטענת התובע הוא בעל זכויות היוצרים הבלעדי בתמונה. מזמינת התמונה, מערכת העיתון "מקור ראשון" קיבלה רישיון שימוש ספציפי ומוגבל בתמונה, לשימוש העסקי בלבד ולצורך פרסום בעיתון בהוצאתה בלבד. פרסום התמונה על ידי הנתבעת בפומבי ושידורה באתר הנתבעת, אשר נעשה לשימוש מסחרי שמטרתו קידום עסקיה והפקת רווחיה, הפר את זכויות היוצרים שלו בתמונה. בנוסף הפרה הנתבעת את זכותו המוסרית בתמונה.
6. התובע טוען כי הוא מתפרנס כצלם ועל כן פרסום התמונה ללא אישור וללא קרדיט מסב לו נזקים כלכליים.
7. עוד ציין התובע כי הוא ניסה להגיע עם הנתבעת להבנות קודם להגשת הליך זה, אך הנתבעת התנערה ממנו. על כן עותר התובע לפיצוי ללא הוכחת נזק בגין הפרת זכויות היוצרים והזכות המוסרית שלו בתמונה בסך 100,000 ₪. לצורכי אגרה ונוכח סכומים שנפסקו בהליכים דומים הגביל התובע את סכום תביעתו לסך של 40,000 ₪, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום הגשת התביעה ועד יום התשלום בפועל.

טענות הנתבעת:

8. התמונה פורסמה במסגרת כתבה שפורסמה באתר הנתבעת. התמונה הועברה לכתב הנתבעת על ידי דבורקין יחד עם עוד תמונות, תוך שדבורקין הבהיר לכתב כי הוא בעל זכויות היוצרים בתמונות ומאשר לתובעת לפרסם את התמונות במסגרת הכתבה. בדיעבד, התברר לנתבעת כי התמונה השתרבבה בין עשרות התמונות ששלח לידי הכתב.
9. הנתבעת הסתמכה על דבורקין אשר שלח את התמונות ואישר כי הן שלו. במועד פרסום התמונה היא לא ידעה כי קיימות לתובע זכויות יוצרים בתמונה ולא היה לה כל יסוד לחשד סביר שהיה גורם לה לפעול אחרת. על כן, לשיטתה, היא לכל היותר בגדר "מפר תמים" לפי הגדרת המונח בסעיף 58 לחוק זכויות יוצרים, תשס"ח – 2007 (להלן: "חוק זכויות יוצרים") ואין לחייבה בפיצוי כלשהו.
10. בהתייחס לגובה הפיצוי טוענת הנתבעת כי מדובר בסכום מופרז ומוגזם. אין מדובר בהפרה חמורה, לא נעשה בה שימוש מסחרי ישיר של מכירה אלא רק כרקע לכתבה, לא נגרם נזק ממשי לתובע ולא הופק רווח ממשי לנתבעת.

בית משפט השלום בבית ים

תאד"מ 21-08-47089 סולטן נ' קו - עיתונות דתית בע"מ

תיק חיצוני:

ראיות הצדדים:

11. במסגרת דיון ההוכחות שהתקיים ביום 28.11.2023 העידו התובע בעצמו. מטעם הנתבעת העידו מר שי קהאן, מנהל תוכן אצל הנתבעת ומר חנניה בלייכברד, כתב הנתבעת (להלן: "בלייכברד"). הצדדים סיכמו את טענותיהם בכתב.

אציין, כי ההפניות לדברי העדים יעשו לתמלול הדיון מיום 28.11.2023, ככל שלא נרשם אחרת.

דיון והכרעה:

זכויות התובע בתמונה:

12. התובע העיד כי הוא שצילם את התמונה ומכאן יש לו זכות יוצרים בה (סעיפים 33 ו-35 לחוק זכויות יוצרים). אומנם בכתב הגנתה הכחישה הנתבעת עובדה זו, אולם טענה זו נזנחה בסיכומיה. מכל מקום עדות התובע מרימה את הנטל להוכחת זכויותיו בה (וראו לעניין זה בספרו של טוני גרינמן, **זכויות יוצרים**, מהדורה שנייה (התשס"ח-2007) עמ' 635 – 636, להלן: "גרינמן").

13. הנתבעת טענה לראשונה בסיכומיה כי לא הוכחה זכותו הבלעדית של התובע בתמונה בעת שפורסמה אצל הנתבעת. הנתבעת הוסיפה וטענה כי ההסכם שבין התובע למערכת עיתון "מקור ראשון" לא הוצג ע"י התובע ועל כן הדבר עומד לחובתו. טענה זו לא הועלתה בכתב הגנתה של הנתבעת, ובהתאם מדובר בהרחבת חזית אסורה. מכל מקום, הנתבעת לא טענה ובהתאם גם לא הוכיחה כי היא קיבלה זכות לשימוש בתמונה ממערכת "מקור ראשון" כך שאין בטענה זו כדי להואיל לנתבעת.

14. על כן, מצאתי כי לתובע זכות היוצרים והזכות המוסרית בתמונה. כן אין מחלוקת כי הנתבעת פרסמה את התמונה ללא הרשאתו וללא מתן קרדיט, על כן זכויות היוצרים והזכות המוסרית של התובע בתמונה הופרו.

הגנת "מפר תמים"

15. את עיקר הגנתה מעמידה הנתבעת על טענתה כי היא בבחינת "מפר תמים" כהגדרתו בסעיף 58 לחוק זכויות היוצרים.

16. סעיף 58 לחוק זכויות יוצרים קובע הגנה למפר זכות יוצרים או זכות מוסרית אשר לא חיוב בפיצוי אם הוא "לא ידע ולא היה עליו לדעת, במועד ההפרה, כי קיימת זכות

בית משפט השלום בבית ים

תאד"מ 21-08-47089 סולטן נ' קו - עיתונות דתית בע"מ

תיק חיצוני:

יוצרים ביצירה". לטענת הנתבעת, היא קיבלה את התמונה מדבורקין, יחד עם תמונות אחרות, תוך שהובהר לה על ידי דבורקין כי הוא בעל זכויות היוצרים בתמונות. בדיעבד התברר לה כי בין התמונות שאושרו על ידי דבורקין לשימוש שורבבה התמונה. על כן לטענתה היא בבחינת מפר תמים שאינו מחויב בפיצוי.

17. כפי שנקבע ברע"א 7774/09 אמיר ויינברג נ' אליעזר ויסהוף (28.8.12) מפי כבוד המשנה לנשיא ריבלין:

"... מקובלת עלי גם מסקנתו של בית משפט השלום שלפיה לא עומדת למשיב הגנת המפר התמים. טענתו של המשיב בבית משפט השלום הייתה כי סבר שאין צורך לבקש את אישור הצלם מאחר שהגב' רבין ביקשה להשתמש בתמונה; וכי סבר ש"העברת התמונה למדיה אחרת" אינה עולה כדי הפרה של זכות היוצרים. בכך אין ולא כלום. אכן, במקרה הרגיל אין למצולם (או ליורשיו) בעלות, במובן של זכות יוצרים, על הצילום. על כן, אף אם חשב המשיב כי ניתנה לו רשות מאת בעל הזכות הרלוונטית – לא הייתה לאמונה זו על מה שתסמוך. המשיב טען כי בגלל טעות זו צריכה לעמוד לו הגנת המפר התמים, שכן לא ידע כי ההרשאה שניתנה לו לשימוש בתמונה מאת לאה רבין אינה מספיקה. טענה זו, כאמור, אין לקבל.

...

הגנת המפר התמים עומדת אפוא למי שלא ידע ולא חשד כלל בקיומה של זכות יוצרים ביצירה. רק הנחה מוטעית – שיש לה יסוד נאמן – על אי קיום זכות יוצרים תקים למפר הגנה, ואילו הנחה סתמית על קיומה של הרשאה או על כך שאין מדובר בהעתקה – אינה מקימה את ההגנה" (שם בפסקה 23).

18. הגנת "מפר תמים" קמה בהינתן יסוד מהימן שעל בסיסו הניח המשתמש באופן מוטעה כי לא קיימת זכות יוצרים ביצירה. טענה כללית וסתמית או עצימת עין אינה מספקת לעניין זה. נדרשת בדיקה הנעשית בשקידה ראויה על מנת לבחון שאכן אין זכות יוצרים ביצירה.

19. והדברים נאמרים במשנה תוקף ביחס לגופי תקשורת:

בית משפט השלום בבתי ים

תאד"מ 21-08-47089 סולטן נ' קו - עיתונות דתית בע"מ

תיק חיצוני:

"נתבע שנמנע מביצוע בדיקה לגבי קיום זכות היוצרים ביצירה או לגבי זהות בעל זכות היוצרים בה לא יוכל ליהנות מההגנה. בנוסף, עצימת עיניים בוודאי מונעת את האפשרות לטעון להפרה תמימה. בהקשר זה, מו"לים, מדפיסים וגופי תקשורת יתקשו במיוחד לטעון להפרה תמימה, שכן מתפקידם להיות ערים לזכויות יוצרים ביצירות" (גרינמן, בעמ' 804 – 805).

20. ומהכלל לענייננו.

21. נטל ההוכחה להוכחת ההגנה מוטל על הנתבעת (ע"א Fisher Price Inc 1248/15 נ' דוורן - יבוא ויצוא בע"מ 31.8.2017)). לעניין זה העידו הכתב בלייכברד ומנהל התוכן בנתבעת קהאן. בלייכברד העיד כי דבורקין שלח לו עשרות תמונות בהודעת דוא"ל, ואמר לו בעל פה כי מדובר בתמונות שלו וכי הוא יכול לעשות בהם שימוש (עמ' 13 ש' 21 – 34). הודעת הדוא"ל לא צורפה, וזאת משום שלטענת בלייכברד הוא מחק אותה (שם בש' 25 – 26). דבורקין לא הובא לעדות מטעם הנתבעת. כך שמדובר בעדות יחידה על הרשאה שניתנה בעל פה.

זאת ועוד. בלייכברד הודה כי הוא לא בירר מול דבורקין אם מגיע קרדיט לגורם נוסף ולא זכר באם שאל אותו אם התמונות צולמו על ידי צלם (עמ' 14 ש' 3 – 7). לא מן הנמנע כי דבורקין אינו יודע מהן החובות החוקיות הנוגעות לזכויות יוצרים. על כן הסתמכות הכתב על הרשאתו מבלי לברר מיהו יוצר התמונה וכיצד היא באה לעולם אינה יכולה להיחשב כשקידה ראויה לבירור זכויות היוצרים בתמונה.

22. קהאן לא קיבל את התמונות מדבורקין. הוא למעשה הסתמך על אמירתו של בלייכברד. בעדותו טען כי בירר ונאמר שיש לו הרשאה (עמ' 19 ש' 11 – 12). מעבר לעובדה כי הסתמכות על בלייכברד אינה יכולה לעמוד מקום בו בלייכברד לא ביצע כל בדיקה ראויה; הרי שמצאתי את עדותו ככללית ומתחמקת. קהאן לא פירט מי אמר לו כי קיימת הרשאה ומהן הבדיקות שנערכו לשם כך. גם לא צורפה כל אסמכתא לעניין זה היכולה להעיד כי אכן נמסרה לנתבעת הרשאה לשימוש בתמונה (עמ' 19 ש' 19 – 22). הנתבעת גם לא צירפה נהלים כלשהם הקיימים בה לבירור זכויות היוצרים. מעדותו של קהאן עולה בבירור כי הנתבעת אינה מייחסת חשיבות רבה לבירור זכויות היוצרים בתמונות אותן היא מפרסמת. לשיטתה, מספיקה שאלה כללית בדבר הקרדיט שיש לתת לתמונה, בין אם היא מופנית לכתב (עמ' 20 ש' 15 – 16) או לדף פייסבוק כלשהו (עמ' 22 ש' 1 – 3). הנתבעת אינה טורחת לערוך בדיקות בדבר זהות הגורם שצילם את התמונה ונוקטת בעצימת עין באשר לקיום זכויות יוצרים או זהות בעל יוצר התמונה.

בית משפט השלום בבית ים

תאד"מ 21-08-47089 סולטן נ' קו - עיתונות דתית בע"מ

תיק חיצוני:

23. אין מדובר בנתבעת הדיוטה. הנתבעת היא גוף תקשורת ועל כן מחובתה לברר את שאלת זהות יוצר התמונה וזכויות היוצרים בה באופן מעמיק ורציני. ההסתמכות על אמירתו של דבורקין (אשר כאמור גם לא הוכחה) אין בה די. היה על הנתבעת לשאול ולדרוש בדבר זהות הצלם ומהות ההרשאה להשתמש בתמונה. שאלות אלו לא נשאלו.

24. על כן, לא מצאתי כי הנתבעת הרימה את הנטל להוכחת הגנתה. הנתבעת אינה בגדר מפר תמים, אלא היה עליה לדעת כי התמונה זכאית להגנת זכות יוצרים.

25. הנתבעת הפנתה בסיכומיה לתאד"מ 21-12-38237 סולטן נ' ג'ייקוב (11.10.2022) (להלן: "עניין ג'ייקוב"). לא מצאתי כי עניין זה דומה לענייננו. גם מבלי להידרש לעובדה כי מדובר בפסק דין שניתן על יסוד הסכם דיוני ומבלי שנשמעו בו עדים; הרי שעניין ג'ייקוב עוסק בתמונה יחידה לגביה הובהר כי ניתנה זכות להשתמש בה. בשונה מענייננו בו לא נעשתה בדיקה פרטנית ביחס לתמונות שהועברו על ידי דבורקין (ככל שנעשתה בדיקה כלל). בנוסף, באותו עניין הנתבע היה אדם פרטי, ולא גוף תקשורת ממנו נדרשת רמת בדיקה גבוהה יותר. כענייננו.

26. במסגרת כתב ההגנה טענה הנתבעת בחצי פה להגנת השימוש ההוגן (הקבועה במסגרת סעיף 19 לחוק זכויות יוצרים). גם בסיכומיה טענה הנתבעת טענה זו כלאחר יד ומבלי לבססה. מכל מקום, אין לקבל טענה זו לשימוש הוגן, מקום בו לא ניתן קרדיט לתובע (וראו לעניין זה ת"א (מחוזי תל אביב) 17253-02-18 שוורצברג נ' וואלה תקשורת בע"מ (17.3.2020)).

הפיצוי:

27. התובע עתר לפיצוי ללא הוכחת נזק בגין הפרת זכויות היוצרים וזכותו המוסרית בתמונה בהתאם לסעיף 56(א) לחוק זכויות יוצרים אותו העמיד לצרכי אגרה על סך כולל של 40,000 ₪. סעיף 56(ב) לחוק זכויות יוצרים מפרט את השיקולים הנוגעים לעניין קביעת שיעור הפיצויים ובין היתר, היקף ההפרה, משך הזמן בו בוצעה, חומרת ההפרה, הנזק לתובע, הרווח שצמח לנתבע בשל ההפרה, מאפייני פעילותו של הנתבע, היחסים שבין הצדדים ותום ליבו של הנתבע. מהפסיקה ניתן ללמוד על שיעור הפיצוי הסביר והמקובל בנסיבות דומות (וראו לעניין זה בת"א (שלום הרצליה) 37165-07-18 ישראל כהן נ' קו- עיתונות דתית בע"מ (7.7.2019) ובסקירת הפסיקה בפסקה 15).

28. בענייננו, מצאתי כי מכלול השיקולים מטים את פסיקת הפיצוי לצד הגבוה. מדובר בתמונה שניכר ממנה כי הושקעה בה מחשבה ועין מקצועית, הן מבחירת זווית הצילום ומיקומו של

בית משפט השלום בבית ים

תאד"מ 21-08-47089 סולטן נ' קו - עיתונות דתית בע"מ

תיק חיצוני:

דבורקין בתמונה. התמונה תפסה מקום מרכזי בכתבה. מבחינת הצדדים, התובע הוא צלם מקצועי כך שהפרת זכות היוצרים והזכות המוסרית שלו בתמונה פוגעת בפרנסתו. מנגד, הנתבעת היא גוף תקשורת פעיל ובעל תפוצה רחבה, כך שהיה עליה להקפיד בזכויות יוצרים של אחרים. התנהלותה המזלזלת בנושא זה יש בה כדי להחמיר בפיצוי. גם היקף ההפרה יש בו כדי לפסוק פיצוי על הצד הגבוה. בסיכומיו טען התובע כי מעבר לפרסום התמונה באתר העסקי של הנתבעת, התמונה פורסמה גם בתפוצה ארצית במוסף החג של ראש השנה באינטרנט ובמהדורה מודפסת. טענה זו לא הועלתה בכתב התביעה, ובהתאם לא מצאתי להידרש לה. עם זאת, פרסום התמונה באתר הנתבעת, כאשר מדובר בגוף תקשורת בעל תפוצה רחבה הינו כלשעצמו בעל היקף לא מבוטל.

כאמור לעיל, מעדויות עדי הנתבעת עלתה אדישות באשר למקורה של התמונה וזכויות היוצרים בה. הנתבעת לא הציגה כל ראיה ממנה ניתן ללמוד אודות ניסיונותיה לברר את זכויות היוצרים בתמונה. גם לאחר שהתובע פנה לנתבעת, הנתבעת כפרה באחריותה להפרת זכויות התובע באופן שחייב אותו להידרש להליך זה. על כך אוסיף את התנהלותה הדיונית של הנתבעת גם במסגרת הליך זה אשר סירבה לקחת אחריות וניסתה לעכב את ההליך ולנהלו תוך התעלמות מסדרי דין ומועדים (וראו בבקשת הנתבעת לדחות את מועד דיון ההוכחות, אשר נדחתה במסגרת החלטתי מיום 14.9.2022; בקשת הנתבעת למתן ארכה להגשת הודעת צד ג', אשר נדחתה בהחלטתי מיום 20.11.2022; וכן אי עמידתה במועדים למסור עמדתה להצעת בית המשפט).

29. בשקלול מכלול הנתונים, ובשים לב לסכומי הפיצוי הנפסקים במקרים דומים, מצאתי להעמיד את הפיצוי בגין הפרת זכויות היוצרים של התובע בתמונה והזכות המוסרית שלו בה על סך של 35,000 ₪.

סוף דבר

30. לאור כל האמור לעיל, התביעה מתקבלת ועל הנתבעת לשלם לתובע סך של 35,000 ₪.

אשר להוצאות המשפט, הנתבעת תשלם את האגרה כפי ששולמה ושכ"ט עו"ד בסך של 10,000 ₪ (כולל מע"מ). סכומים אלו ישולמו תוך 30 ימים, שכן אחרת יישאו הצמדה וריבית פיגורים מהיום ועד התשלום המלא בפועל.

בקביעת סכום שכ"ט עו"ד התובע, נתתי את דעתי לסכום התביעה אל מול הסכום שנפסק; לאופייה ולטענות שהופנו כלפי הנתבעת; כמו גם להתנהלותה הדיונית (כפי שתוארה לעיל). נתתי דעתי גם לכמות וסוג העדים שנחקרו בהליך ההוכחות ולסכום שנקבע כשכר מינימאלי מומלץ בכללי לשכת עורכי הדין (התעריף המינימלי המומלץ), תש"ס – 2000.

בית משפט השלום בבית ים

תאד"מ 21-08-47089 סולטן נ' קו - עיתונות דתית בע"מ

תיק חיצוני:

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום מיום קבלת פסק הדין.

ניתן היום, י"ט אייר תשפ"ג, 10 מאי 2023, בהעדר הצדדים.

רונית אופיר, שופטת